

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacrosancti Et Oecvmenici Concilii Tridentini, Pavlo III.
Ivlio III. Et Pio IV. Pont. Max. celebrati, Canones Et
Decreta**

Tridentinum <1545-1563, Trient>

Coloniae, 1615

Decretum de reformatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42415

Decretum de reformatione.

CAPVT I.

a c. magna de voto. c. qualiter, & quando, de accus. supr. Sess. 12. de ref. c. 1. in pri. b Psa. 201. Eccl. 3. 15. & 66. Matt. 10. & 18. cū fi. Cōc. Cartha. 4. c. 15. Cōc. Tol. 3. c. 7. c. Episcopus, 41. dist. c. pro reuerētia 44. dist. supr. Sess. 3. c. Concil. Antioch. ca. 25. ca. quisquis. c. sint manifesta, c. Episcopi, & cap. res Ecclesie, cum seq.

Optandum est, vt ij, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant: ac se non ad propria commoda, non ad diuitias aut luxū, sed ad labores & sollicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant, a nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem innocentiamq; facilius inflammandos, si Præpositos suos viderint nō ea que mundi sunt, sed animarum salutem, ac celestē patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendā ecclesiasticam disciplinā præcipuā esse sancta Synodus animaduertat; admonet Episcopos omnes, vt secum ea sæpè meditantes, factis etiā ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuū quoddam prædicādi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis verò ita mores suos omnes componant, vt reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentie: ac que nos tantopere cōmendat Deo, b sanctæ humilitatis exēpla petere possint. Quapropter, exēplo Patrum nostrorum in Concilio Carthaginēsi, non solum iubet, vt Episcopi modesta suppellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint; verū etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eius domo caueāt, ne quid appareat, q̄ à sancto hoc instituto sit alienum, quodq; nō simplicitatē, Deizelum, ac vanitatū contemptū præferat. c Om-

nem

ninò verò eis interdicat, ne ex redditib. eccle-
 siæ cōsanguineos, familiaresve suos augere stu-
 deant: cum & Apostolorum c. canones probi-
 beāt, ne res ecclesiasticas, quæ Dei sint, cōjan-
 guineis donent: sed, si pauperes sint, ijs, vt pau-
 peribus distribuant: eas autem non distribuāt,
 nec dissipēt illorum causa, immò, quam maxi-
 mē potest, eos sancta Synodus monet, vt omnē
 humanū hūc erga fratres, nepotes, propinquos-
 que carnis affectum, vnde multorum maiorum
 in Ecclesia seminariū extat, penitus deponant.
 Quæ verò de Episcopis dicta sunt; eadē non so-
 lum in quibuscumq. beneficia ecclesiastica, tā
 secularia, quā regularia obtinētibus, pro gra-
 dus sui cōditione obseruari, & sed & ad sanctæ
 Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decer-
 nit: quorum consilio apud Sanctissimum Ro-
 manum Pontificem, cum vniuersalis Ecclesiæ
 administratio nitatur, nefas videri potest, nō
 ijs etiam virtutum insignibus, ac viuendi dis-
 ciplina eos fulgere, quæ meritò omnium in se
 oculos conuertant.

CAPVT II

Cogit temporum calamitas, & inualescen-
 tium heresum malitia, vt nihil sit præter-
 mittendum, quod ad populorum edificatio-
 nem, & Catholice fidei præsidium videatur
 posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus
 Patriarchis, Primatib., Archiepiscopis, Episco-
 pis, & omnib. alijs, qui de iure, vel consuetu-

O dine

12. q. 2.

c Canon.
 Apost. 59.
 & 75.

d Conc.
 Late. sub
 Leone x.
 Sess. 8. de
 ref. curiæ.

d. ne in Concilio prouinciali interesse debet, ut
 in ipsa prima Synodo prouinciali, post finem
 presentis Concilij habenda, ea omnia, & singu-
 la, q̄ ab hac sancta Synodo definita, & statuta
 sunt, palam recipiant, nec non veram obedien-
 tiam summo Romano Pontifici spondeant, &
 profiteantur simulque hereses omnes, à sacris
 Canonibus, & generalib. concilijs, presertim
 que ab hac eadem Synodo damnatas, a publico
 detestentur, & anathematizent. Idemq; in pro-
 sterū quicumq; in Patriarchas, Primates, Ar-
 chiepiscopos, Episcoposq; promouendi, in prima
 Synodo prouinciali, in qua ipsi interfuerint, o-
 mnino obseruet. Quod si quis ex supradictis, o-
 mnib⁹, quod absit, renuerit; Episcopi cōprouin-
 ciales statim summum Romanū Pōtificem ad-
 monere sub pena diuine indignationis tene-
 tur; interimq; ab eiusdem communionē absti-
 neāt. Ceteri verò omnes, siue in presenti, siue
 in futurum beneficia ecclesiastica habituri, &
 qui in Synodo diocesana cōuenire debēt, idem
 ut suprà, in ea Synodo, q̄ primo quoque tem-
 pore celebrabitur, faciant, & obseruent; alias
 secundum formā sacrōrum canonū puniātur. Ad
 hæc, omnes ij, ad quos Vniuersitatū, & Studio-
 rū generalium cura, uisitatio & reformatio per-
 tinet, diligēter curent, ut ab eisdem Vniuersi-
 tatib. Canones, & decreta huius sancte Syno-
 di integrè recipiantur, ad eorūq; normā Ma-
 gistri, Doctores, & alij in eisdem Vniuersitati-
 bus

a c. sicut
 & c. excō-
 munica-
 mus in 2.
 de hæc c.
 i. in fi. de
 sum. trin.
 cum sim.

Quae Catholicae fidei sunt, doceant, & interpretentur; seque ad hoc institutum initio cuiuslibet anni solemni iuramento obstringant: sed & si aliqua alia in praedictis vniuersitatibus correctione & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis & disciplinae ecclesiasticae augmento emendentur, & statuatur. Quae vero vniuersitates immediate summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subiectae; has sua Beatitudo per eius delegatos eadem, qua supra, ratione, & prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

CAPVT III.

Quamuis a excommunicationis gladius nec quis sit ecclesiasticae disciplinae, & ad continendos in officio populos valde salutaris; sobrie tamen, magnaque circumspicione exercendus est: cum experientia doceat, si temere, aut leuibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam salutem. Quae propter excommunicationes illae, quae monitionibus praemissis, ad finem reuelationis, vitantur pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, a nemine prorsus, praeterquam ab Episcopo, decernantur. & tunc non alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, & ac magna maturitate per Episcopum examinata, quae eius animam moueat; nec ad eas concedendas cuiusvis secularis, eque Magistratus, auctoritate adducatur, sed totum

b Vide Sess. 1. ca. de ref.

a c dilecto de sen. exco. in 16. c.

multi in prin. 2. q. 1. c. visis, in fi. c. 16. q. 2. c. corripiantur 4. q. 3.

b c Episcopi c. nemo Episcoporum, & c. nullus sacerdotum 11. q. 3. c. sacro. de sen. exco. Con. Aurel. 5. c. 2.

hoc in eius arbitrio, & cōscientia sit positum: quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernēdas esse iudicauerit. In causis vero iudicialibus mandatur omnib. iudicibus ecclesiasticis, cuiuscūq; dignitatis existāt, vt quādocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedēdo, quā in definiēdo, à cēsuris ecclesiasticis, seu interdīctis: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis ciuilibus, ad forum ecclesiasticū quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, que loci pijs, ibi existentibus eo ipso, quod exacte fuerint, assignentur: seu per captionem pignorum, aut alienos executores faciendam, siue etiam per priuationem beneficiorum, aliāq; iuris remedia procedere, & causas definire. Quādo si executio realis, vel personalis aduersus eos hac rāione fieri non poterit: sit que erga iudicem contumacia, & tunc eos etiā anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias penas ferire poterit. In causis quoq; criminalib; ubi executio realis, vel personalis, vt supra, fieri poterit, erit à cēsuris abstinentiū: sed si dictæ executioni faciliè locus esse non possit, licebit iudici hoc spiritali gladio in delinquentes vti: si tamē delicti qualitas, præcedēte bino saltē mentione, etiā per edictum, id postulet. Nefas au-

c. c. si quis
deinceps
in fi. 17. q.
1.

tem su seculari cuilibet magistratui prohibere
 Ecclesiastico iudici, ne quem excommunicet:
 aut mandare, aut latum excommunicationē
 reuocet, sub pretextu, quod cōtenta in presenti
 decreto nō sint obseruata: cūm non ad secula-
 res, sed ad ecclesiasticos hæc cognitio pertine-
 at. a Excommunicatus verò quicumq., si post
 legitimas monitiones nō respuerit, non solum
 ad Sacramēta, & communionem fidelium, ac
 familiaritatem non recipiatur: sed, si obdura-
 to animo, censuris anuectus, in illis per annum
 inforduerit, etiam contra eum, tanquam de
 heresi suspectum, procedi possit.

CAPVT IV.

Contingit sepe in quibusdam Ecclesijs, vel
 iam magnum Missarum celebrandarum
 numerum ex varijs defunctorum relictis im-
 positum esse, vt illis pro singulis diebus, à te-
 statorib. prescriptis, nequeat satisfieri; vel e-
 leemosynā huiusmodi pro illis celebrandis ad-
 eò tenuem esse, vt nō facile inueniatur, qui ve-
 lit huic se muneri subijcere: vnde depereūt piæ
 testantium voluntates: & eorū conscientias,
 ad quos prædicta spectant, onerandi occasio da-
 tur. Sancta Synodus, cupiens hæc ad pios vsus
 relictæ, quo plenius, & vtilius potest, impleri,
 facultatem dat Episcopis, vt in Synodo diœce-
 sana, itemq: Abbatibus, & Generalibus Ordi-
 num, vt in suis Capitulis Generalibus, re diligē-
 ter perspecta, possint pro sua cōscientia in prædi-

a c. rogo,
 cū seq. 11.
 q. 3. c. nul-
 li, cū seq.
 c. si defi-
 deres. &
 c. si con-
 cubina.
 de sent.
 excomm.

b sup. Sef.
6. de ref.
c. 6.

et Ecclesijs, quas hac prouisione indigere cognouerint, b statuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque ecclesiarum utilitatem viderint expedire: ita tamẽ, vt eorum semper defunctorum cõmemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios vsus reliquerunt.

CAPVT V.

Ratio postulat, vt illis, quæ bene constituta sunt, contrarijs ordinationibus non detrahatur. quando igitur ex beneficiorum quorumcumq; erectione, seu fundatione, aut alijs constitutionibus, qualitates aliqua requiruntur, seu certa illis onera sunt iniuncta, in beneficiorum collatione seu in quacũq; alia dispositione, eis non derogetur. Idẽ in pr. ebdẽs Theologicalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandoquẽ ita constituta fuerint, obseruetur, vt eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in vlla prouisione detrahatur: & aliter facta prouisio surreptitia censeatur.

CAPVT VI.

a sup. Sef.
6. de ref.
c. 4.

Statuit sancta Synodus, vt in omnib. ecclesijs Cathedralibus, & collegiatis decretum Cathedralium, obseruetur, non salũm, quando Episcopus visitauerit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicuius, contra aliquẽ ex cõtentis in dicto decreto, procedat: ita tamẽ

vt,

vt, cum extra visitationem processerit, infra scripta omnia locum habeāt: videlicet, vt Capitulum initio cuiuslibet anni eligat ex Capitulo duos: de quorū consilio & assensu Episcopus, vel eius Vicarius, tā in formando processum, quam in ceteris omnib. actibus vsque ad finem cause inclusiue, corā notario tamē ipsius Episcopi, et in eius domo, aut cōsueto tribunali procedere teneatur. Vnum aut tantū sit vtriusq; votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint, tunc intra sex dierum spaciū cum Episcopo tertium eligāt, & si in electione tertij etiā discordent, ad viciniorem Episcopū electio deuoluatur; & iuxta eā partem, cū qua tertius conueniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: aliās processus, & indelata secuta nulla sint, nullosq; producant iuris effectus. b In criminib. tamen ex incontinentia prouenientibus, de qua in decreto de concubinarijs, & atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, vbi de fuga timetur, ne iudicium eludatur, & ideo oportet sit personali detentione, c possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere: seruato tamen in reliquis ordine premissō. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, vt iuxta qualitatem delicti, ac personarum

b inf. c.
14. & sup.
Sess. 24.
de mat.
c. 2.
cc. qualiter. in 2.
de accus.
c. tuæ. de
pœn.

delinquentes ipsi in loco detenti custodiantur
a Conc. a Episcopis præterea ubiq; is honor tribuatur,
Carth. 4. qui eorum dignitati par est: ex. que in choro &
cap. 35. ca. in Capitulo, in Processionibus, & alijs actibus
Episcop. publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi ele-
in eccle. gerint, & præcipua omnium rerum agenda
sijs. 95. auctoritas. Qui si aliquid Canonicis ad delibe-
diff. randum proponant: nec de re ad suum, vel suo-
rum commodum spectate agatur, b Episcopi
b c. nouit ipsi Capitulum conuocent, vota exquirant, & in-
cū seq. de xta ea concludant. Absente verò Episcopo omni-
his quæ nõ hoc ab ijs de Capitulo, ad quos hoc de iure,
fiunt a vel cōsuetudine spectat, perspicatur, nec ad id
præl. sine Vicarius Episcopi admittatur. Ceteris autē in
conf. cap. reb. Capituli iurisdictio, & potestas, si qua eis
competit, & bonorum administratio salua, &
intacta omninò relinquatur. Qui verò nõ ob-
nēt dignitates, nec sunt de Capitulo, ij omnes in
causis ecclesiasticis Episcopo subijciantur: non
obstantibus, quo ad supradicta, priuilegijs, etiā
ex fundatione cōpetentibus, nec nõ consuetu-
dinibus, et immemorabilibus, sententijs, iura-
mētis, concordijs, q̄ tantum suos obligent au-
ctores: c saluis tamen in omnibus, priuilegijs,
iur. all. q̄ Vniuersitatibus Studiorum generalium, seu
in meo earum personis sunt cōcessa. Hæc autē omnia,
tract. de & singula in eis ecclesijs locum non habeant, in
priuileg. quib. Episcopi, aut eorum Vicarij ex constituti-
scholarū tionibus, vel priuilegijs, aut consuetudinibus,
maximè quib. Episcopi, aut eorum Vicarij ex constituti-
pria. 64. tionibus, vel priuilegijs, aut consuetudinibus,
cum seq. siue concordijs, seu quocumque alio iure maio-
rem

rem habent potestatem, auctoritatem, ac iurisdictionem, quam præseni decreto sic comprehensum, quibus sancta Synodus derogare non intendit.

CAPVT VII.

Cum d in beneficijs ecclesiasticis ea, quæ hereditarie successione imaginem referunt, sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria: nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de cõsensu, ad beneficium ecclesiasticum cuiuscumque qualitatæ concedatur, nec hæcenus concessi suspendantur, expendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficijs ecclesiasticis, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalibus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutorijs quoque cum futura successione idem post hac obseruetur. vt nemini in quibuscumque beneficijs ecclesiasticis permittantur. Quod si quando ecclesiæ Cathedralis, aut monasterij vrgens necessitas, aut euidentis utilitas postulet, Prælato dari Coadiutorem: is nõ alias cum futura successione detur, quàm hæc causa prius diligenter à Sanctissimo Rom. Pontifice sit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à iure, b & decretis huius S. Synodi in Episcopis & Prælatibus requiruntur: alias concessiones super his factæ surreptiæ esse censentur.

d c. ad A.
postolica
8. q. 1. c. ex
transmis-
sa. & c. ad
extirpan-
pas suc-
cessio-
nes, de
fil. presb.
c. consu-
luir de
iur. pat. c.
adhac. de
deci.
Con. Ro.
tempore
Hilar. c. 5.
a sup. Sef.
21. de ref.
c. 6. sc. scri-
psit. & c.
quamuis
7. q. 2.
b sup. Sef.
22. de ref.
c. 2. & Sef.
7. de ref.
c. 1. & 3.

CAPVT VIII.

Admonet sancta Synodus quoscumq; eccle-
 siastica beneficia, secularia, seu regularia
 obtinentes, c vt hospitalitatis officium, à san-
 ctis Patribus frequenter commendatum, quã-
 tum per eorum prouentus licebit, promptè, beni-
 gneq; exercere assuescant; memores, eos, qui
 hospitalitatē amant, à Christū in hospitib. re-
 cipere illis verò, quæ hospitalia vulgo nuncupa-
 ta, seu alia pia loca, ad peregrinorū, infirmorū,
 senum, pauperum ve vsū præcipuè instituta, in
 cōmendā administrationē, aut quemcūq; titu-
 lū, aut etiā ecclesijs suis vnita, obtinēt; vel si
 ecclesiæ parochiales, hospitalibus forte vnita,
 aut in hospitalia erectæ, earūq; patronis in ad-
 ministrationem cōcessæ sint: præcipit omnino,
 vt impostū illis onus, officii ve administrent,
 atq; hospitalitatem, quā debent, ex fructibus
 ad id deputatis actu exerceant, e iuxta Consti-
 tutionem Cōcilij Viēnensis, alias in hac eadem
 Synodo sub sel. rec Paulo III inuouatam, que
 incipit, Quia cōtingit. Quod si hospitalia hec ad
 certū peregrinorum, aut infirmorū, aut aliarū
 personarū genus suscipiendū fuerint instituta
 nec in loco, vbi sunt dicta hospitalia, simi-
 les persone, aut perpetuè reperiantur; mandat
 adhuc, vt fructus illorū in alium piū vsū, qui
 eorū institutioni proximior sit, ac pro loco, &
 tempore vtilior, conuertatur; prout Ordinatio
 cum duob. de Capitulo, qui rerum vsu peritio-

re

c. 6. i. & c.
 quiesca.
 mus. 42.
 dist. c. Ar-
 chidiacono.
 num. 85.
 dist. c. vo-
 luntus.
 89. dist. c.
 quia ad
 fin. & c.
 mos. 12. q.
 2. c. quo-
 niam 16.
 q. 1.
 d. Matt. 25
 e. Clem.
 qu. a con-
 tingit. de
 relig. do-
 mi. & sup.
 sel. 7. c. vl.

res sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter forte: et in hunc euentum, in eorum fundatōe, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, obseruari curet Episcopus, aut, si id nō possit, ipse, prout supra, vtiliter provideat. Itaque si predicti omnes, & singulis cuiuscūq; Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiamsi laici fuerint, qui administrationē hospitalium habent, non tamē regularibus subiecti, vbi viget regularis obseruatia, ab Ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitis omnibus, ad q̄ tenentur, necessarijs, re ipsa obire cessauerint; nō solū per ecclesiasticas censuras, & alia iuris remedia ad id compelli possint: sed etiam hospitalis ipsius administratione, curave ppetuo priuari possint: aliq; e orū loco ab ijs, ad quos spectabit, substituātur. Et predicti nihilominus, etiā ad fructuum restitutionē quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperūt, q̄ nulla eis remissione, aut compensatōe indulgeatur, in foro cōscientiæ teneātur: nec administratio seu gubernatio huiusmodi locorū vni & eidē persone ultra triennium deinceps cōmittatur; nisi aliter in fundatione cautur: reperiatur: non obstāte, quo ad omnia supradiēta, quacūque vnione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu priuilegijs, aut indultis quibuscumque.

Sicuti, legitima patronatum iura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare, equum non est sic etiā, ut hoc colore beneficia ecclesiastica in seruitutem, quod à multis impudenter fit, redigantur, non est permittendū. Ut igitur debita in omnib. ratio obseruetur, decernit sãcta Synodus, ut titulus iuris patronatus sit ex fundatiōe, vel dotatione, qui ex authentico documẽto, & alijs iure requisitis ostendatur: sine etiā ex multiplicatis presentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominũ memoria excedat, aliasve secundũ iuris dispositionem. In ijs verò personis, seu Cõmunitatibus, vel Vniuersitatibus, in quib. id ius plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendũ verũ titulum requiratur, nec inmemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quam si præter reliqua ad eam necessaria, presentationes, etiam continue, non minori saltẽ quã quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortite sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficijs, rã secularibus, quam regularibus, seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque alijs beneficijs, in Cathedrali, vel collegiata ecclesia, seu facultates, & privilegia concessa tam in iure patronatus, quam alio quocumque iure nominandi.

a sup. Sef.
14. de ref.
c. 12. c. piæ
mentil cū
seq. 16. q.
1. & c. no-
bis. de iu.
patr.

nandi, eligendi presentandi ad ea, cū vacant, exceptis patronatibus, super Cathedralibus ecclesijs, competentibus, & exceptis alijs, q̄ ad Imperatorem & Reges, seu regno presidentes, aliosq̄ sublimes, ac supremos Principes, iura Imperij in dominijs suis habentes, pertinent: & a quæ in fauorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus abrogata, & irrita, cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque huiusmodi, tamquam libero, à suis collatoribus conferantur: ac provisiones huiusmodi plenum effectum consequantur. b Adhæc liceat Episcopo, presertim a patronis, si idonei nō fuerint, repellere. Quod si ad inferioris institutio pertineat: ab Episcopo tamen, iuxta alias statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: aliquin institutio ab inferioribus facta, irrita sit, & inanis. Patroni autē beneficiorum, cuiuscumq; Ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Vniuersitates, Collegia quæcumq; Clericorum, vel Laicorum existant in perceptione fructuum, proventuum, obventionū quorūcumq; beneficiorum, etiā si vere de iure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione essent, nullatenus, nulla ve causa, vel occasione se ingerāt: sed illas liberè Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiā quacumque consuetudine, distribuendos dimittāt Nec dictum ius patronatus venditionis: aut alio quocumq; titulo, in alios cōtra Canonicas san-

a Nota
pro c. 29.
Sess. 24.

b sup. Sess.
24. de re-
for. cap.
18. & Sess.
14. de re-
for. c. 13.

Etiones, trāsferre præsument: si secus fecerint: excommunicationis, & interdicti pœnis subiiciantur: & dicto iure patronatus, ipso iure priuati existāt. Insuper accessiones, per viam vnionis factæ de beneficijs liberis, ad ecclesijs iuris patronatus, etiam laicorum, subiectas, tā ad parochiales, quàm ad alia quæcumq; beneficia, etiam simplicia seu dignitates, vel hospitalia, ita vt prædicta beneficia libera eiusdem nature cum ijs, quibuscum vniantur, efficiantur, atq; sub iure patronatus substituantur: hec si nondum plenarium sortitæ sunt effectū, vel deinceps ad cuiusuis instātiā fient; quacumque auctoritate, etiam Apostolica, cōcessæ fuerint, simul cum vnionib. ipsis per surreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in ijs verborū forma, seu derogatione, que habeatur pro expressā: nec executioni amplius demādētur: sed beneficia ipsa vnita, cum vacauerint, liberè, vt antea conferantur. a Que verò à quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt cōsecutæ: hec nihilominus ab Ordinarijs, tamquam à Sede Apostolica delegatis, reuideātur, & examinentur: at que per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum vnionibus irrita declarentur, ac beneficia ipsa separentur, & alijs conferantur. Similiter quoque patronatus quicumq; in ecclesijs, quibuscumque alijs beneficijs, etiam dignitatib. antea liberis, acqui-

a sup. Ses.
7. de ref.
cap. 6.

sint à quadraginta annis cura, & in futurum acquirendi, seu ex argumento dotis. seu ex noua constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab ijsdem Ordinarijs, vii delegatis, vt supra, qui nullius in his facultatibus aut priuilegijs impediuntur, diligenter cognoscantur: & quos non reppererint ob maxime euidentem ecclesie, vel beneficij, seu dignitatis necessitatem legitimè cõstitutos esse, in totum reuocent, atque beneficia huiusmodi sine damno illa possidentium & restituito patronis eor', quod ab ijs iccirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus priuilegijs, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPVT X.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia, quibus cause mandantur, vsq; a deo haberi non potest, hincque interdum iudicibus, non vnde quaque idoneis, cause in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Concilijs provincialibus, aut diocesanis aliquot psonas, quæ qualitates habeant, a iuxta Constitutionem Bonifacij 8. que incipit Statutum, & alioquin ad id aptas designari, vt præter Ordinarios locorum ijs etiam post hac cause ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, ius libri.

in

in partibus delegandæ comittantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituatur Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum vsq; ad futuram prouincialem, aut diœcesanam Synodum: ita ut habeat quæque diœcesis quatuor saltem, aut etiã plures probatas personas, ac ut supra qualificatas, quibus huiusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factã, quã statim Episcopi ad summum Rom Pontificem transmittant, delegationes quæcunq; aliorum iudicum alijs, quam his, factæ, surreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios, quam alios quoscumque iudices, a ut terminandis causis, quãta fieri poterit breuitate studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte iudicij differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

CAPVT XI.

a Vide
Sess 4. c.
20. c. fin.
litibus. &
c. fin. de
do. & cõ-
tu. c. 2. de
re iud. &
c. constit.
de procu.
b c. de pre
carijs 11.
q. 2. & c. 2.
depreca.

Magnam ecclesijs perniciem efferre solet, cum earũ bona, representata pecunia, in successorum præiudicium alijs locantur: oēs igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fient, b nullatenus in præiudicium successorum valide intelligantur: quocumque indulto, aut priuilegio non obstante: nec huiusmodi locutiones in Romana Curia, vel extra

eam

confirmentur. Non liceat etiam iurisdictiones ecclesiasticas, seu facultates nominandi aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare: nec conductoribus per se, aut alios exercere, aliterque concessiones, etiam à Sede Apostolica facte, surreptitiae censeantur. Locationes vero rerum ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, seu, ut in nonnullis partibus; ad viginti nouem seu bis viginti nouem annos, vocant factas Synodus prouincialis, vel deputandi ab ea in damnum Ecclesiae, & contra Canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.

CAPVT XII.

Non a sunt ferendi, qui varijs artibus decimas, ecclesijs obuientes, subtrahere moliantur: aut qui ab alijs soluendis temerè occupant & in rem suam vertunt, cum decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dātes impediūt, res alienas inuadunt. Praecipit igitur sancta Synodus omnibus, cuiuscumq; gradus & cōditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de iure tenentur, impostērū Cathedrali, aut quibuscumque alijs ecclesijs, vel personis, quibus legitimè debētur, integrè persoluāt. b Qui verò eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur: nec ab hoc crimine nisi plena restitu-

tion

a Conc. Matiscō.
2. c. 3. Cō.
ci. Tim.
vers. in
sacris.
Exod. 22.
23.
Leui. : 7.
Num. 18.
Tob. 1.
Mala. 3. c.
decimas .
16. q. 1. c.
decimas .
eū seq. 6.
q. 7. c. pa-
rochia-
nos c. ex
transmis.
& c. tua
de deci.
b c. om-
nes deci.
mā. 16 q.
7. c. perue-
nit. 10. nō
est c. tua.
& c. in
quibusdā
de deci.
Clem. 1.
eod. rit.

tione secuta, absoluatur. Hortatur dehinc omnes & singulos, pro Christiana caritate debitoque erga pastores suos munere, vt de bonis sibi à Deo collatis, Episcopis, & parochis, qui tenuioribus præsint ecclesijs, largè subuenire ad Deum laudem, atque ad pastorum suorum, qui pro eis inuigilant, dignitatem tuendam, non grauentur.

CAPVT XIII.

a de sepult. extra in 6. & in clē.

Decernit a sancta Synodus, quibuscumque in locis, iam ante annos 40. Quarta, que funeralium dicitur, Cathedrali aut Parochiali Ecclesie solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque priuilegio, alijs monasterijs, hospitalibus, aut quibuscumque locis pijs concessa, eadem posthac integro iure, & eadem portione, qua antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali ecclesie persoluatur: non obstantibus concessionibus, gratijs, priuilegijs, etiam Mari magno nuncupatis, aut alijs quibuscumque.

b sup. Sef. 24. cap. 8. reform. Concil. Carthag. 3. cap. 18. Conc Nicænum c. 3. Concil. Matiscō. 1. cap. 1.

CAPVT XIV.

Quam turpe, ac Clericorum nomine, qui se diuino cultui addixerunt, sit indignū, in impudicitia, sordibus, immundi que concubinatione versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoque Clericali, militie dedecore, testatur b vt igitur ad eam, quæ decet, continentiam, ac vite integritatem ministri ecclesie reuocentur: populusque hinc eos

magis

magis discat reuereri, quo illos vita honestiore
 cognouerit: prohibet sancta Synodus quibuscun-
 que Clericis, ne Concubinas, aut alias mulieres
 de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel
 extra detinere, aut cum ipsis ullam consuetudinem
 habere audeat: alioquin penis, à sacris canoni-
 bus, vel statutis ecclesiarum impositis, puni-
 tur. Quod si, à Superioribus moniti, ab ipsis se non
 abstinerint: tertia parte fructuum, obuentionum,
 ac prouentuum beneficiorum suorum quorumcum-
 que, & pensionum ipso facto sint priuati:
 quæ fabrica ecclesie, aut alteri pio loco arbitrio
 Episcopi applicetur: Sin verò in delicto eodem
 cum eadem, vel alia femina perseverantes, se-
 cundæ monitioni adhuc non paruierint, non tan-
 tum fructus omnes, ac prouentus suorum bene-
 ficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui præ-
 dictis locis applicentur: sed etiam à beneficiorum
 ipsorum administratione, quoad Ordinarius, et
 iam vti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabi-
 tur, suspendatur: & si ita suspensi, nihilominus
 eas non expellant, aut in ipsis etiam versentur,
 tunc beneficijs, portionibus, ac officijs, & pen-
 sionibus quibuscumque ecclesiasticis perpetuò pri-
 uentur, atque inhabiles, ac indigni quibuscun-
 que honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac offi-
 cijs in posterum reddantur, donec post man-
 datam uitæ emendationem ac eorum Superioribus
 cum ipsis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed
 si postquam eas semel dimiserint, intermissum

Conc. A-
 rel. 2. c. 3.
 Conc. 10
 let. 2. c. 2.
 Cō. Brac-
 car. 1. c. 3.
 Conc. Tu-
 ron. 2. ca.
 10. 11. & 12.
 Conc. Mo-
 gūt. c. 49.
 c. interdi-
 xit. 32. di.
 c. cum o-
 mnib. c.
 volumus,
 & c. femi-
 nas. 81. di.
 c. 1. mul-
 tis seq. de
 cohab.
 cler. &
 mul.

a c. 2. cum
 seq. de eo
 hab. cler.
 & mul. c.
 si concu-
 binæ. de
 sent. exc.
 Conc. Au-
 rel. 3. c. 4.

consortium repetere, aut alias huiusmodi scā-
 dalosas mulieres sibi adiungere ausi fuerint:
 præter prædictas pœnas, excommunicatione
 gladio plectantur. Nec quæuis appellatio, aut
 exemptio prædictam executionem impediat,
 aut suspendat: supradictorumque omnium cog-
 natio, nō ad Archidiaconos, nec Decanos, aut
 alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertine-
 at: qui sine strepitu, & figura iudicij, & sola fa-
 cti veritate inspecta, procedere possint. Clerici
 verò beneficia Ecclesiastica, aut pensiones non
 habentes, iuxta b delicti, & contumaciæ perse-
 uerantiã, & qualitatem ab ipso Episcopo car-
 ceris pœna, suspensioe ab ordine ac inhabilita-
 te ad beneficia obtinenda, alijs re modis iuxta
 sacros Canones puniantur. Episcopi quoque, quod
 absint, si ab huiusmodi crimine nō abstinerint
 & à Synodo prouinciali admoniti, se non emē-
 dauerint: c ipso facto sint suspensi, & si perseue-
 rēt, etiam ad Sanctissimum Romanum Ponti-
 ficem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qua-
 litate culpæ etiam per priuationem, si opus e-
 rit, in eos animaduertat.

CAPVT XV.

d Conc. 9.
 Tolet. in
 c. 10. gra-
 uius ani-
 maduer-
 tit. c. pro-
 posuisti.
 & 2. dist.

Vis d paterne incontinentie memoria locis
 Deo consecratis, quos maxime puritas,
 sanctitasque decet, longissimè arceatur: non li-
 ceat filijs Clericorum, qui non ex legitimo na-
 ti sunt matrimonio in Ecclesijs, ubi eorum pa-
 tres beneficium aliquot Ecclesiasticum habet,
 aut

aut habuerunt, quodcumq; etiam dissimile, beneficium obtinere, nec in dictis ecclesijs quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod si in presenti pater, & filius in eadem ecclesia beneficia obtinere reperiuntur: cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra ecclesiam intra trium mensium spatium: aliàs ipso iure eo priuatus existat, & super ijs quacunque dispensatio surreptitia censeatur. Adhæc reciproca resignationes, si quæ post hæc à parentibus Clericis in fauorem filiorum fiēt, vt alter alterius beneficium consequatur: in fraudem huius decreti, & Canoniarum Sanctionum factæ omninò censeantur; nec collationes secutæ, vigore huiusmodi resignationum, seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filijs suffragentur.

CAPVT XVI.

Statuit sancta Synodus, vt Ecclesiastica beneficia secularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum exprimant eorum institutione, aut aliter quomodo docunq; retinent, illa deinceps in simplex beneficiū, etiam assignata Vicario perpetuo cōgrua portione, non conuertantur: non obstantibus quibuscumq; gratijs, quæ suū plenarium effectum nō sunt consecutæ. In ijs verò, in quibus cōtra ea-

rum

a ab Alexan. 3. part. 19. c. 3. & in Con. 1. Late. c. 14. c. 2. & per tot. de fil. presb.

rum institutionem, seu foundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiã si in hoc statu immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario, quocumq; nomine is appelletur, non fuerit assignata. ea quamprimum, & ad minus intra annum à fine presentis Concilij, arbitrio Ordinarij, a iuxta formã decreti sub sel. rec. Paul.

a sup. Sess.
7. de refo.
c. 2.

b Vide
Conc. A.
gath. c. 15.
nec Episc.
posteriorẽ
finit.
priori
præponi.
& 1. Brac.

c. 24. c.
quanto.
de off.
ord &
supr. Sess.
4. de re-
gul. c. 4.
c. sup. c. 6.
c. Valen-
tina. 63.
dist. c. E-
piscop. in
ecclesijs
95. dist. c.
quis du-

3 assignetur. Quod si id commodè fieri non possit, aut intra dictum terminum factum non erit: cum primum percessum vel decessum Vicarij, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacauerit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

CAPVT XVII.

Non potest sancta Synodus non grauitè dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status oblitos, Pontificum dignitatem non leuiter debonestare; qui cum Regum ministris, Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis in aigne non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inserviunt. Quare, hæc, & similia detestans sancta Synodus, sacros Canones omnes, Conciliaq; generalia, & atq; alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorem & grauitatem pertinentes renouando præcipit, vt ab huiusmodi

inposterum Episcopi se abstineant: mādans eis-
dem, vt tam in Ecclesia, quā foris suum grā-
dum, & Ordinem præ oculis habentes, vbi que
se Patres, & Pastores esse meminerint: reli-
quis verò tam Principibus, quā cæteris om-
nibus, vt eos paterno honore, ac debita reue-
rentia prosequantur.

CAPVT XVIII.

Sicut publicè expedit, legis vinculum quan-
doq; relaxare, vt plenius, euenientibus ca-
sibus, & necessitatibus, pro communi vilita-
te satisfiat: sic frequentius legem soluere ex-
emploq; potius quā certo personarum, rerū-
que delictu, petentib. indulgere, nil aliud est,
quā vnicuiq; ad leges transgrediendas adi-
tum aperire. b. Quapropter sciant vniuersi, sa-
cratissimos Canones exactè ab omnib. & quo-
ad eius fieri poterit, indistinctè obseruandos.
Quòd si vrgens, iustaque ratio, & maior quā-
doque vilitas postulauerint, cum aliquibus
dispensandum esse: c. id causa cognita, ac sum-
ma maturitate, atque gratis, à quibuscumque,
ad quos dispensatio pertinebit, erit prestan-
dum: aliterque facta dispensatio surreptitia
censeatur.

CAPVT XIX.

Detestabilis d duellorum vsus, fabrican-
te Diabolo, introductus, vt cruenta, cor-
porum morte, animarum etiam perniciem lu-
cretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur:

bitet & c.
duo sunt
cum seq.
96. dist. &
c. solitæ
de malo
& obed.

b. c. si Ro-
manorū.
16. dist. c.
si quis o-
mnem. 1.
q. 2. c. 1.
de cōstit.

c. c. 1. de
voto.

d. c. 1. de
tornea-
men.

minetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Domini temporales: qui locum ad amonomachiam in terris suis inter Christianos concesserint; eo ipso sint excommunicati: ac iurisdictione, & dominio ciuitatis, castri aut loci in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent. priuati intelligantur: et, si feudalia sint, directis dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium suorum proscriptionis, ac perpetuae infamiae penam incurrant; & ut homicidae b iuxta sacros Canones, puniri debeant, et si in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in iure, quam facto dederint: aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint, nec non spectatores, excommunicationis, ac perpetuae maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque priuilegio, seu praua consuetudine, etiam immemorabili.

CAPVT XX.

CVpiens sancta Synodus ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuo sartam tectam a quibuscumque impedimentis cōseruari, praeter ea q̄ de ecclesiasticis p̄sonis constituit, seculares quoque Principes officij sui admonēdos esse

cen-

a de ca. &
Nicolaus
1. decret.
suorum
tit. 12.

b c. 2. de
cler. pug.
nan. in du
el. de tor
neam per
totum, &
toto titu.
de hom.

censuit, confitens eos, vt Catholicos, quos Deus
 sanctæ fidei Ecclesiæq; protectores esse voluit,
 eius suum Ecclesiæ restitui, non tantum esse cō-
 cessuros, sed etiā b subditos suos omnes ad de-
 bitam erga Clerum, Parochos, & superiores
 ordines reuerentiam reuocatuos: nec permis-
 suos, vt officiales, aut inferiores magistratus
 Ecclesiæ & personarum ecclesiasticarum im-
 munitatem, Dei ordinatione, & canonicis san-
 ctionib; constitutā, aliquo cupiditatis studio,
 seu consideratione aliqua violent: sed vnā
 cum ipsis Principibus debitam sacris summo-
 rum c Pontificum, & Conciliorum cōstitutio-
 nibus obseruantiam prestent. Decernit itaq;
 & præcipit, d sacros Canones & Conciliage-
 neralia omnia: necnon alias Apostolicas san-
 ctiones, in fauorem ecclesiasticarū personarum
 libertatis ecclesiasticæ, & contra eius violato-
 res editas, quæ omnia presenti etiam decreto
 innouat, exactè ab omnibus obseruari debere.
 Prætereaque admonet Imperatorem, Reges,
 Resp. Principes, & omnes, & singulos, cuius-
 cumq; status, & dignitatis extiterint, vt, quo
 largius bonis temporalibus, atque in alias po-
 testate sunt ornati, eo sanctius, quæ ecclesiasti-
 ci iuris sunt, tanquā Dei præcipua, eiusq; patro-
 cinio tecta, venerētur: nec ab vllis Baronibus,
 Domicellis, Rectoribus, alijsve dominis tēpo-
 ralibus seu magistratib; maximeq; ministris
 ipsorum Principum ledi patiātur: sed seuerè in
 10.

b c. Conc.
 6. hinc 17.
 dist c.
 qu isdu-
 bitet c.
 duo sunt,
 & c. fi. 96.
 dist.
 c Pij II.
 epist. 4.
 de. perue-
 nit, 86.
 dist. c. si
 quis sua-
 dente 17.
 q. 4. toto
 tit. de im-
 mu eccl.
 c. quan-
 quam de
 ceasi. in
 6. c. feli-
 cis de pœ.
 eod. libr.
 Conc. Ti-
 cinen.
 veri. san-
 cimus.
 Conc. A-
 quisgr. ca.
 9.
 Conc. La-
 teran. sub
 Leone X.
 Sess 9. &
 10.

a c Valē-
tinianus
93. dist. c.
ecclesie,
in fin. 87.
dist. Con-
stant. & c.
vlt. 69.
dist.

eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque
iurisdictionem impediunt, animaduertat: qui-
bus etiam ipsimet exemplo ad pietatē, religio-
nem, ecclesiarumque protectionem existant; a
imitantes anteriores optimos, religiosissimosque
Principes, qui res Ecclesie sua in primis aucto-
ritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab a-
liorum iniuria vindicarunt, Adeoque in eare
quisque officium suum sedulo præstet: quo cul-
tus diuinus deuotè exerceri, & Prælati ceteri-
que Clerici in residentijs, & officijs suis,
quieti, & sine impedimentis, cum fructu, &
edificatione populi, permanere valeant.

CAPVT XXI.

Postremò sancta Synodus, omnia, & singu-
la, sub quibuscunque clausulis, & verbis,
que de morū reformatione, atque Ecclesiastice
discipline, tam sub fel. rec. Paulo 3. & Iulio
3. quam sub Beatiss. Pio IV. Põificibus Maxi-
mis, in hoc sacro Cõcilio statuta sunt, decla-
rat, ita decreta fuisse, vt in his salua semper au-
toritas Sedis Apostolicæ, vt sit, & esse intelli-
gatur.

b supra
Sess. 7. de
reform.
in princ.

Decretum de continuanda Sessione
in diem sequentem.

Cum ea omnia, que in præsentì Sessione tra-
ctanda erant, quia hora tarda est, commodè ex-
pediri non possint: propterea iuxta id, quod in
generali Cõgregatione à Patribus statutū fuit,